

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/43/2018
Identifikačné číslo spisu: 5314209248
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5314209248.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: H. P., nar. XX. E. XXXX, bytom P., proti žalovanému: Trigips s.r.o., so sídlom Sládkovičova 1428, 022 01 Čadca, IČO: 46 567 721, zastúpeného Ing. Mgr. Miroslavom Šperkom, LL.M, advokátom, so sídlom Tvrdého 783/4, 010 01 Žilina, o zaplatenie 2 671,76 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4Cb/27/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. marca 2018, č. k. 13Cob/150/2017-332, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. marca 2018, č. k. 13Cob/150/2017-332 potvrdil (v poradí druhý) rozsudok Okresného súdu Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo 4. apríla 2017, č. k. 4Cb/27/2014-283, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 671,76 eur s príslušenstvom a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

1.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nenastal žiadny závadný procesný postup, ktorým by bol žalovaný vylúčený z realizácie jeho procesných práv, prípadne by mu bola znemožnená realizácia jeho procesných práv, ktoré mu priznáva Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“). Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie dôsledne postupoval v súlade so záväzným právnym názorom vysloveným v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu z 9. augusta 2016, č. k. 13Cob/38/2016-177, v zmysle ktorého žalovaného zaťažuje dôkazné bremeno, aby pri uplatnenej procesnej obrane spočívajúcej v kompenzačnej námietke titulom nároku na náhradu škody spôsobenej porušením zmluvnej povinnosti nepochybne a spoľahlivo preukázal porušenie povinnosti žalobcom, vznik škody a jej výšku a príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody, pričom tieto predpoklady musia byť splnené kumulatívne.

1.2. Odvolací súd skonštatoval, že žalovaným predložený tabuľkový prehľad v spojení s obsahom e-mailu od pani E. J. a s ďalšími doloženými listinami nebolo možné vyhodnotiť ako dôkazy vypovedajúce

o tom, že žalobca porušil zmluvnú povinnosť tak, aby nevznikol odpad na použitom materiáli v rozsahu väčšom ako 5 %, a že žalovaným vyčíslená nadspotreba v percentuálnom vyjadrení sa týka činnosti žalobcu, keďže žalobca nezodpovedal za konanie ďalších subdodávateľov. Samotná skutočnosť, že podľa tabuľkového prehľadu došlo k vzniku nadspotreby, nepreukazovala porušenie zmluvnej povinnosti žalobcom. Pokiaľ nebolo preukázané porušenie povinnosti žalobcom, nemohla byť preukázaná ani príčinná súvislosť, pretože nebol jednoznačne preukázaný vzťah medzi ujmom poškodeného a konkrétnym konaním žalobcu. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný a nerušený. Zároveň nebolo možné prevziať výpočet žalovaného o tvrdení škody v sume 1 071,76 eur za drobný materiál a pomernú škodu za ostatný tovar vo výške 1 600,- eur. Odvolací súd zdôraznil, že pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení zo 14. novembra 2016 tvrdil, že si uplatnil pomernú škodu za ostatný tovar vo výške 1 600,- eur, tak toto tvrdenie je v rozpore s jeho následným tvrdením v odvolaní, podľa ktorého z tejto sumy pripadá suma 1 150,- eur na príplatky žalobcu vzťahujúce sa na plnenie riadiacich povinností, a na ktoré nebolo možné v odvolacom konaní prihliadať a vyhodnocovať ich za viazanosti skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie v zmysle § 383 C. s. p.

1.3. Podľa záverov odvolacieho súdu žalovaný nepreukázal, že je veriteľom pohľadávky, ktorú si uplatnil na započítanie voči nároku žalobcu. Keďže neexistovala započítateľná pohľadávka žalovaného, súd prvej inštancie správne žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovel.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 30. mája 2018 dovolanie, ktorým žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

2.1. Namietanú vadu zmätočnosti videl žalovaný v tom, že záver konajúcich súdov o nepreukázaní podmienok zo zodpovednosti za škodu je v rozpore so skutočným stavom veci, pričom podľa jeho názoru predloženými dôkazmi bolo preukázané porušenie povinnosti žalobcu. Z predloženého dodacieho listu vyplývalo množstvo odobratého materiálu, škoda na drobnom tovare vo výške 1 071,76 eur tak bola v konaní jednoznačne preukázaná, preto nie je zřejmý dôvod, prečo zo strany súdov nedošlo k poníženiu nároku žalobcu o túto sumu, nakoľko žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami žalovaného.

2.2. Dovolaateľ namietal, že súd prvej inštancie mu na pojednávaní dňa 4. apríla 2017 neumožnil objasniť spôsob vyčíslenia škody na drobnom tovare vo vzťahu k jednotlivým položkám tvoriacim tabuľkový prehľad, pričom poukázal na zápisnicu z predmetného pojednávania, z ktorej vyplýva, že keď nebolo vo vyjadrení k jednotlivým položkám nijaké tvrdenie, pojednávanie nebude slúžiť na to, aby na ňom žalovaný rozoberal jednotlivé položky, čo mal učiniť v písomnej podobe. Sudkyňa dala priestor len k tomu, čo uviedol jeho právny zástupca, aby objasnil súdu spôsob výpočtu nachádzajúci sa v tabuľkách, ktorý bol doručený v koncentračnej lehote. Výpoveď štatutárneho orgánu žalovaného na pojednávaní pritom mala slúžiť na doplnenie objasnenia vzniku škody na drobnom tovare a jej vyčíslenia.

2.3. Rovnako žalovaný namietal, že odvolací súd neskúmal príplatky žalobcu, keď na ne poukazoval v rámci konania, a preto pri vyhodnocovaní jednotlivých dôkazov mali sudy prihliadnuť v rámci voľného hodnotenia dôkazov aj na tento neoprávnený nárok žalobcu.

3. Žalobca sa k dovolaniu žalovaného v súdom určenej lehote písomne nevyjadril.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.1. Medzi procesné práva predpokladané ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. patria napr. právo

vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, prípadne rozhodol v súlade s jej návrhom, alebo aby odôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu musí pritom dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

6. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Dovolací dôvod je vymedzený iba vtedy, ak dovolateľ výslovne uvedie, akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom, ktorý považuje za nesprávny, mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať. Dovolací súd zároveň nie je oprávnený nahrádzať pasivitú dovolateľa a hľadať v texte dovolania, prípadne v predložennom spise, čo by mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa § 420 C. s. p.

7. Pokiaľ žalovaný videl namietanú vadu zmätočnosti v tom, že konajúce súdy nezistili skutočný stav veci (resp. rozhodli v rozpore so skutočným stavom veci), dovolací súd konštatuje, že úlohou súdu v civilnom sporovom konaní nie je zistiť skutočný stav veci (to je úlohou súdu v mimosporových konaniach), ale v sporovom konaní - vyznačujúcim sa zásadou kontradiktórnosti - súd zisťuje skutkový stav z prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany uplatnených stranami sporu včas (t. j. pri zohľadnení sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania). Uvedenými skutočnosťami je limitované aj dokazovanie v sporovom konaní, pre ktoré v súlade s ustanovením § 185 ods. 1 C. s. p. platí, že výlučne súd rozhodne, ktoré zo včas stranami sporu navrhnutých dôkazov (keďže návrh na vykonanie dokazovania predstavuje prostriedok procesného útoku a procesnej obrany) vykoná.

7.1. Dovolací súd zároveň konštatuje, že ani prípadné nedostatky pri zisťovaní skutkového stavu, alebo nesprávne prijaté skutkové závery zo strany konajúcich súdov nie je možné podrobiť dovolaciemu prieskumu. V tejto súvislosti opätovne pripomína (rovnako aj 3Obdo/52/2017, 3Obdo/40/2017, 3Obdo/17/2018 a 3Obdo/18/2018), že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - viď ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Táto dovolacia námietka tak nepredstavuje zákonom spôsobilý spôsob vymedzenia dovolacieho dôvodu v súlade s § 431 C. s. p., a preto nemôže predstavovať namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

8. Osobitne k časti dovolania, v ktorej žalovaný nesúhlasil s procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorým mu neumožnil na pojednávaní uskutočnenom dňa 4. apríla 2017 objasniť spôsob vyčíslenia škody na drobnom tovare, dovolací súd konštatuje, že týmto postupom súdu prvej inštancie (s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd) nedošlo k naplneniu tvrdenej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

8.1. K tomuto záveru uvádza dovolací súd, že podľa čl. 8 Základných princípov C. s. p. sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Z čl. 10 ods. 1 Základných princípov C. s. p. vyplýva stranám povinnosť postupovať v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu. Súd môže určiť stranám záväzné procesné lehoty na niektoré procesné úkony (čl. 10 ods. 3 Základných princípov C. s. p.). S týmito zásadami je spojená aj povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a procesnej

obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (§ 153 ods. 1 C. s. p.).

9. Vychádzajúc z uvedeného sú strany sporu povinné rešpektovať pokyny súdu smerujúce k prejednaniu sporu, pričom zákon umožňuje súdu určiť stranám záväznú lehotu na predloženie vyjadrení obsahujúcich skutkové tvrdenia, prípadne na predloženie návrhov na vykonanie dôkazov s tým, že v prípade nedodržania predmetnej lehoty súd nemusí na neskôr predložené tvrdenia alebo návrhy prihliadnuť, čo predstavuje procesnú preklúziu práva. Účelom sudcovskej koncentrácie konania bolo zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť súdneho konania a zamedziť tak špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania) smerujúcemu k zbytočnému predlžovaniu konania (a k vzniku prietahov v konaní), a zabezpečiť tak, aby poskytnutie súdnej ochrany bolo rýchle a účinné. Táto skutočnosť je o to výraznejšia, ak je strana sporu zastúpená advokátom, ktorý by mal chápať význam a dôsledky sudcovskej koncentrácie konania, a ktorý by mal mať dostatočné vedomosti na to, aby posúdil, že nerešpektovanie výzvy súdu spojenej so sudcovskou koncentráciou môže mať za následok stratu sporu na strane svojho klienta.

9.1. Sudcovská koncentrácia konania sa pritom vzťahuje aj na konania, ktoré začali pred 1. júnom 2016 (t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku), keďže prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 C. s. p. vo svojej druhej vete vylučuje použitie iba spätnej sudcovskej koncentrácie, čo vychádza z toho, že sporové strany nemožno sankcionovať „do minulosti“, v ktorej právna úprava sudcovskej koncentrácie neexistovala, a nemohla sa ani v niekoľko rokov trvajúcim spore ani rozumne predpokladať, čím je vyjadrený ústavný princíp dôvery subjektov práva v objektívne právo (k tomu viď aj: Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 1497). V predmetnej veci sa však o prípad spätnej sudcovskej koncentrácie nejednalo.

9.2. V rozhodovanom spore súd prvej inštancie vzhľadom na záväzný právny názor vyslovený v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu vyzval strany sporu výzvou z 2. septembra 2016, aby v lehote 30 dní predložili všetky dôkazy na predloženie všetkých dôkazov s poučením, že po uplynutí lehoty nebude na ďalšie tvrdenia a dôkazy prihliadať.

9.3. Napriek tejto výzve a napriek právnym záverom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení, ktoré sa vzťahovali na kompenzačnú námietku uplatnený nárok žalovaného na náhradu škody, si žalovaný uloženú povinnosť v podaní zo 14. novembra 2016 nespĺnil. Až následne na pojednávaní uskutočnenom dňa 4. apríla 2017 chcel žalovaný predniesť tvrdenia k jednotlivým položkám, čo súd prvej inštancie nepripustil, nakoľko žalovaný mal možnosť predniesť predmetné tvrdenia v rámci „koncentračnej“ lehoty na základe výzvy z 2. septembra 2016. Taktiež vo svojom rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že právny zástupca žalovaného mal vedomosť, aký je záväzný právny názor odvolacieho súdu a v zmysle výzvy súdu prvej inštancie mal v súlade s týmto právnym názorom produkovať tvrdenia a dôkazy. Právny zástupca žalovaného tento právny názor nerešpektoval a jeho tvrdenia vo vyjadrení zo 14. novembra 2016 boli všeobecné a nekonkrétne s pripojenými dodacími listami a tabuľkovým prehľadom množstva materiálu, ktorý žalobca spotreboval, predpokladaného množstva materiálu, ktorý mal spotrebovať, pričom tabuľkový rozdiel považoval právny zástupca žalovaného za nadspotrebu materiálu a za porušenie povinnosti žalobcu tak, ako to bolo pred rozhodnutím odvolacieho súdu.

9.4. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný nerešpektoval výzvu súdu na predloženie nových tvrdení a dôkazov v záväznej procesnej lehote spojenej so sudcovskou koncentráciou konania, čím došlo procesnej preklúzii práva predkladať v neskoršom štádiu konania nové skutkové tvrdenia a dôkazy, ktoré bolo možné skôr (t. j. najneskôr v lehote určenej súdom). Je nepochybné, že žalovaný (jeho právny zástupca) v rozpore s platnou a účinnou právnou úpravou nerešpektoval pokyny súdu, čím došlo k sudcovskej koncentracii konania, čím zaniklo jeho oprávnenie predkladať súdu tvrdenia a dôkazy, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania na základe záväznej výzvy súdu prvej inštancie. Žalovaný (resp. jeho právny zástupca) sa následne v dovolaní snažil preniesť zodpovednosť za svoje pochybenie (resp. nečinnosť) v spore na konajúce súdy, ktorých procesný postup bol v súlade so zákonom, čo je neprípustné. Predmetná dovolacia námietka žalovaného z tohto dôvodu neobstojí.

10. Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd sa pri posúdení opodstatnenosti jeho kompenzačnej námietky nezaoberal neoprávnenými nárokmi žalobcu v podobe vyplatených príplatkov na základe osobitnej dohody medzi stranami sporu, dovolací súd konštatuje, že úlohou súdu nie je poskytnúť odpoveď na všetky otázky vznesené stranou sporu, ale len na tie, ktoré sú významné pre rozhodnutie vo veci samej (k tomu viď aj II. ÚS 410/06 a rozhodnutie EŠLP Kraska proti Švajčiarsku). Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že žalovaný skutkovo vymedzil svoju kompenzačnú námietku ako nárok na náhradu škody vzniknutý porušením zmluvnej povinnosti vyplývajúcej žalobcovi zo zmluvy o dielo a nie ako nárok na vyplatenie neoprávnené vyplatených príplatkov, ktoré boli žalobcovi vyplatené na základe osobitnej dohody medzi stranami sporu. Z predmetnej skutočnosti je (okrem odvolacím súdom uvedeného záveru, že išlo o nové tvrdenie, ktoré nemohol v odvolacom konaní skúmať z dôvodu viazanosti skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie) nepochybné, že predmetná námietka nemala žiadnu súvislosť s predmetom sporu vrátane žalovaným vznesenej kompenzačnej námietky. Preto ak sa odvolací súd odmietol predmetným tvrdením žalovaného zaoberať, nedopustil sa nesprávneho procesného postupu, ktorý by mohol žalovanému znemožniť realizáciu jemu patriacich procesných práv.

11. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že konanie odvolacieho súdu (a ani súdu prvej inštancie) nebolo postihnuté tvrdenou vadou zmatečnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaného odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

12. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevnikli (k tomu viď judikát č. R 72/2018).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.